Vlaams Parlement

stuk **1170** (2010-2011) – Nr. 2
ingediend op 13 januari 2011 (2011-2012)

Voorstel van decreet

van de heren Lode Vereeck, Ivan Sabbe,
Filip Watteeuw en Hermes Sanctorum
en de dames Patricia Ceysens en Fientje Moerman

houdende verankering van het te volgen budgettair traject van de 1%-norm inzake publieke uitgaven voor onderzoek en ontwikkeling tegen 2020

Verslag

namens de Commissie voor Economie,
Economisch Overheidsinstrumentarium, Innovatie,
Wetenschapsbeleid, Werk en Sociale Economie
uitgebracht door de heer Chris Janssens

verzendcode: ECO

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: mevrouw Patricia Ceysens.

Vaste leden:
de heer Robrecht Bothuyne, mevrouw Martine Fournier, de heren Jan Laurys, Koen Van den Heuvel;
de heren Frank Creyelman, Johan Deckmyn, Chris Janssens;
de dames Patricia Ceysens, Lydia Peeters;
mevrouw Güler Turan, de heer Bart Van Malderen;
de heer Matthias Diependaele, mevrouw Goedele Vermeiren;
de heer Ivan Sabbe;
de heer Filip Watteeuw.

Plaatsvervangers:
de dames Sonja Claes, Kathleen Helsen, Griet Smaers, de heer Eric Van Rompuy;
de heer Pieter Huybrechts, mevrouw Katleen Martens, de heer Jan Penris;
de heer Filip Anthuenis, mevrouw Fientje Moerman;
mevrouw Kathleen Deckx, de heer Jurgen Vanlerberge;
de dames Vera Celis, Lies Jans;
de heer Lode Vereeck;
mevrouw Elisabeth Meuleman

Stukken in het dossier:
1170 (2010-2011) – Nr. 1: Voorstel van decreet

INHOUD

1. Toelichting door de indieners 4
2. Algemene bespreking 6
3. Stemming 11
Gebruikte afkortingen 12

De Commissie voor Economie, Economisch Overheidsinstrumentarium, Innovatie, Wetenschapsbeleid, Werk en Sociale Economie besprak dit voorstel van decreet op haar vergaderingen van 27 oktober 2011 en 12 januari 2012.

1. Toelichting door de indieners

De heer *Filip Watteeuw* licht het voorstel toe.

Hij verwijst naar de toelichting zoals opgenomen in het stuk en naar eerdere discussies over de 1 percentnorm.

Hij legt nogmaals uit dat de economische ontwikkeling van een land of regio in drie fases verloopt. In een eerste fase is een economie factorgedreven, waarbij de economische groei hoofdzakelijk voortvloeit uit een toename van de ingezette productiefactoren. De tweede economische fase is efficiëntiegedreven, waarbij de groei wordt gedreven door een efficiëntere aanwending van de ingezette productiefactoren. Dat leidt tot een grotere output voor eenzelfde hoeveelheid aangewende input. De derde fase is een innovatiegedreven economie, waarbij het niet langer voldoende is om te concurreren op basis van kosten en efficiëntie. De concurrentiekracht, en dus de groei, worden gedreven door kennis. Op dit ogenblik is Vlaanderen in volle transitie naar een innovatiegedreven economie. Onderzoek en ontwikkeling is een belangrijk element in die transitie, wat betekent dat hierin voldoende moet worden geïnvesteerd. Dat is ook belangrijk om tot een duurzame economie te komen en voor de welvaartscreatie in Vlaanderen.

Dit alles is op Europees vlak reeds langer doorgedrongen. In het kader van de Lissabonstrategie werden reeds in maart 2002 in Barcelona ambitieuze doelstellingen op het vlak van onderzoek en ontwikkeling vastgelegd. De doelstelling, namelijk om tegen 2010 3 percent van het bbp te besteden aan onderzoek en ontwikkeling, werd in Vlaanderen in 2003 overgenomen in het Innovatiepact. Dat werd later herhaald in het Pact 2020 waarbij als doel werd gesteld dat die zogenaamde 3 percentnorm zou worden gehaald in 2014. De norm voor de overheid ligt daarbij op 1 percent van het bbp, en van de bedrijven op 2 percent.

Op dit ogenblik is het duidelijk dat die doelstelling niet gehaald zal worden in 2014 omdat er besparingen werden doorgevoerd in het budget voor Wetenschap en Innovatie. De VRWI trok meermaals aan de alarmbel over die besparingen en stelde onder andere in zijn advies 148 van december 2010: “De economische toekomstperspectieven verplichten ons de Vlaamse Regering erop te wijzen dat, indien ze de boeg nu niet omgooit en uitvoert wat ze in haar regeerakkoord heeft vastgelegd, namelijk resoluut te kiezen voor wetenschap en innovatie als motor voor deze duurzame transitie – en hier ook de noodzakelijke middelen voor uittrekt – we de boot zullen missen.”.

Maar ook de onderzoekswereld zelf trok aan de alarmbel. Zo lanceerde Onderzoekers in Actie in april 2011 een petitie, die brede weerklank vond en die door 7000 onderzoekers werd ondertekend.

In advies 153 van februari 2011 over de 1 percentnorm berekende de VRWI dat met de door de Vlaamse Regering in het vooruitzicht gestelde budgetten de doelstelling in 2014 niet zou worden gehaald. Daarop formuleerde de VRWI enkele nieuwe scenario’s, met als deadline 2020 voor het bereiken van de 3 percentnorm. Scenario 6, dat de voorkeur van de VRWI wegdraagt, stelt dat er een jaarlijkse groei van 8 percent van het budget nodig is om de 1 percentnorm van de overheidsinvesteringen te kunnen behalen in 2020. In 2011 moest volgens dat scenario een eerste herstel plaatsvinden, met een extra versnelling tot 2014.

De VRWI stelt in zijn adviezen overigens ook dat het bedrijfsleven een extra inspanning zal moeten doen om haar doelstellingen te kunnen behalen tegen 2020.

De heer Watteeuw zegt dat het de bedoeling van het voorstel van decreet is om een vast budgettair traject decretaal te verankeren om de 1 percentnorm voor overheidsinvesteringen in O&O te kunnen behalen tegen 2020. Als de groei van dat budget niet versneld wordt, dan wordt de achterstand op het schema steeds maar groter. Dat zal ook de begroting voor de volgende Vlaamse Regering bezwaren. Als het budgettair traject decretaal wordt verankerd, dan kan de Vlaamse Regering daar niet meer onderuit en is het groeipad gegarandeerd.

Mevrouw *Fientje Moerman* geeft verder nog enige duiding vanuit economische en historische achtergrond. Ze benadrukt dat het groeipad afhangt van de evolutie van het bbp (of voor Vlaanderen het brp). In het verleden werd dat groeipad dikwijls in absolute cijfers uitgedrukt. Wanneer nu het brp sneller steeg dan oorspronkelijk berekend, werd het budget toch niet verhoogd, waardoor het in percent uitgedrukt lager lag dan het beoogde percentage. Onder andere daardoor werd de vooropgestelde norm niet gehaald. Het voorstel van decreet opteert daarom uitdrukkelijk voor het vastleggen van een groeipad uitgedrukt in percent van het op dat ogenblik geldende brp.

Mevrouw Moerman stelt dat er in het Vlaams Parlement sinds het midden van de jaren negentig van vorige eeuw altijd een vrij grote consensus is geweest over de kwantitatieve doelstelling voor de investeringen in O&O. Men kan zich daarom afvragen waarom Vlaanderen de 1 percentnorm nog niet heeft gehaald. Volgens mevrouw Moerman ligt de verklaring hiervoor in het feit dat het beleidsdomein Wetenschap en Innovatie voortdurend in conflict komt met de andere beleidsdomeinen, waarbij dat beleidsdomein het nadeel heeft dat de vruchten van de investering nooit onmiddellijk kunnen worden geplukt. Strategisch basisonderzoek strekt zich uit over een horizon van minstens tien jaar. Hetzelfde geldt ook voor het fundamenteel onderzoek, waarvan bovendien nooit zeker is of er ook resultaten uit voortkomen. De resultaten van hetgeen wordt geïnvesteerd zijn bovendien zeer onvoorspelbaar. Dat geldt niet voor andere beleidsdomeinen zoals bijvoorbeeld sociale woningbouw, waar men precies weet wat men kan realiseren met de uitgetrokken middelen. Dat alles maakt het voor een minister die verantwoordelijk is voor het beleidsdomein Wetenschap en Innovatie niet gemakkelijk om steeds opnieuw de nodige budgettaire middelen te verkrijgen.

Ondertussen heeft Vlaanderen zich verder geëngageerd om de Europese doelstellingen te behalen en werd in Pact 2020 vastgelegd om tegen 2020 de norm te bereiken. Het al geschetste scenario 6 van de VRWI heeft als groot voordeel dat er een vrij gelijkmatig groeipad in uitgetekend is, dat garandeert dat de norm ook behaald zal worden in 2020. Als men gedurende deze legislatuur tot 2014 de investeringen eerder beperkt houdt, dan zou dat betekenen dat de volgende Vlaamse Regering een grote bijkomende inspanning moet doen, terwijl er op dat ogenblik ook de mensen en middelen niet zullen zijn om alles op een veel te korte tijdsspanne te verwezenlijken. Het is voor de sector zelf heel belangrijk dat er een zekere mate van voorspelbaarheid van de groei van het budget is.

Ze wijst er ook op dat het voorstel van decreet dat scenario van de VRWI concretiseert. De VRWI is een adviesorgaan waarbij alle actoren betrokken zijn. Het is dus aangewezen om zijn adviezen ernstig te nemen en ze te gebruiken voor het uittekenen van het beleid.

Dit decreet, als het zou worden aangenomen, zal als voordeel hebben dat de minister, die verantwoordelijk is voor het beleidsdomein Wetenschap en Innovatie, sterker zal staan bij de jaarlijkse begrotingsbesprekingen. Bovendien zal het bereiken van de doelstelling niet

langer afhangen van een toevallige en veranderlijke politieke meerderheid omdat er een decretale verankering is.

De spreker wijst er ook op dat het behalen van de 1 percentnorm noodzakelijk is om ook het bedrijfsleven de mogelijkheid te geven om hun 2 percentnorm te kunnen halen. De overheidsinbreng zal de bedrijven aanzetten om daarbovenop hun bijdrage te leveren. De bedrijfsmatige logica zorgt er dikwijls voor dat bedrijven in geval van financiële moeilijkheden het eerst snoeien in O&O. Door de gegarandeerde overheidsinbreng kan dat worden voorkomen.

Mevrouw Moerman besluit met te stellen dat dit voorstel van decreet een duidelijke beleidskeuze inhoudt voor de komende acht jaar, namelijk een doorgedreven inspanning op het vlak van investeren in Wetenschap en Innovatie. Ze roept op dat het Vlaams Parlement zich kamerbreed achter die keuze zou scharen.

2. Algemene bespreking

De heer *Matthias Diependaele* zegt dat hij de bekommernis van de indieners deelt om meer middelen te investeren in Wetenschap en Innovatie. Maar ook op andere beleidsdomeinen heeft de Vlaamse Regering zich doelstellingen opgelegd. Het kan toch niet de bedoeling zijn om al die doelstellingen decretaal vast te leggen. Bij de opmaak van elke jaarlijkse begroting moeten er keuzes worden gemaakt. Ook in andere beleidsdomeinen zoals Welzijn en Onderwijs zijn er belangrijke investeringen nodig om tegemoet te komen aan dringende maatschappelijke noden. De heer Diependaele zegt dat er elk jaar een afweging moet worden gemaakt bij het opstellen van de begroting van hoe de middelen moeten worden verdeeld over de verschillende beleidsdomeinen. Het is volgens hem niet verstandig om voor de komende negen jaar het budget van één beleidsdomein al vast te leggen.

De spreker stelt dat vanuit de Vlaamse Regering een engagement moet worden aangegaan voor een groeipad voor de komende jaren. Een eerste aanzet is daarvoor al gegeven bij de begrotingscontrole voor 2011. Een decretale verankering biedt daarbij geen meerwaarde. De heer Diependaele verwijst daarbij ook naar de wettelijk vastgelegde norm voor ontwikkelingssamenwerking, die in de praktijk nooit gehaald werd.

De heer *Robrecht Bothuyne* sluit zich daarbij aan. De ambities op het vlak van O&O zijn voor iedereen duidelijk. Vlaanderen heeft sinds het de bevoegdheid heeft, steeds systematisch in Wetenschap en Innovatie geïnvesteerd. Er zijn berekeningen gemaakt dat de stijging van het budget voor O&O steeds de stijging van de budgettaire middelen van de Vlaamse overheid heeft gevolgd. De opeenvolgende regeringen hebben altijd het belang van die investering onderkend. De aanvankelijke besparing tijdens deze legislatuur, die werd genoodzaakt door de economische crisis, is ondertussen al terug goedgemaakt.

Voor de heer Bothuyne gaat deze discussie vooral over de methodiek die moet worden gehanteerd om een gegarandeerde budgettaire groei in bepaalde beleidsdomeinen te hebben. Als men alle terechte budgettaire bekommernissen van de verschillende beleidsdomeinen voor de komende tien jaar zou vastleggen in een decreet, dan moet er ook geen jaarlijkse begroting meer worden opgemaakt. Dat maakt duidelijk dat dergelijke voorstellen politiek onwerkbaar zijn. Voor de heer Bothuyne is het niet duidelijk waarom een beleidsdomein als Wetenschap en Innovatie een andere behandeling moet krijgen dan andere domeinen waar de maatschappelijke noden al even groot zijn, zoals bijvoorbeeld kinderopvang of scholenbouw.

Op pagina 17 van advies 153bis van de VRWI van juni 2011, dat gaat over een internationale benchmark in verband met de 1 percentnorm, staat dat een juridische verankering van een groeipad voor O&O erg weinig voorkomt en dat er moet gewezen worden op de relativiteit van die werkwijze. Voor de VRWI is het vooral belangrijk dat er een groeipad voor bijkomende middelen is maar de manier waarop dat wordt bereikt wordt door de VRWI opengelaten, omdat het moeilijk is om met andere landen te vergelijken.

De heer Bothuyne stelt dat zijn fractie er voorstander van is om het groeipad eerder te verankeren door het afsluiten van een nieuw Innovatiepact, waarin ook afspraken worden gemaakt met de bedrijfswereld en met de onderzoekscentra en universiteiten over hun inbreng, waarbij naast aandacht voor de financiële input ook doelstellingen over output worden afgesproken. In een dergelijk pact worden de verantwoordelijkheden van alle betrokkenen vastgelegd, inclusief de bijkomende inspanningen van de overheid. Volgens de spreker zal dat veel efficiënter zijn voor de groei van het beleidsdomein dan een decretale verankering van het overheidsbudget.

De heer *Koen Van den Heuvel* benadrukt dat er niet 1 percent, maar 3 percent van het brp aan O&O moet worden besteed. Dit voorstel van decreet gaat enkel over de 1 percent overheidsinbreng, maar zwijgt over de inspanningen die de bedrijfswereld moet doen. Ook valorisatie van onderzoek is voor het lid belangrijk. Om de investeringen tot resultaten te laten leiden, is volgens hem een nieuw Innovatiepact dan ook noodzakelijk, waarbij ook de ondernemingen voor hun verantwoordelijkheid worden geplaatst.

De heer *Bart Van Malderen* zegt dat het nuttig is om het debat over de middelen voor Wetenschap en Innovatie te voeren, los van de bespreking van de begroting. Het laat toe dieper in te gaan op de noodzaak van meer middelen voor het beleidsdomein en op de wijze hoe daartoe te komen. Het is duidelijk dat er hier inderdaad nog heel wat werk op de plank ligt. Dat bleek ook uit de bespreking van de conceptnota 'Innovatiecentrum Vlaanderen' (zie *Parl. St.* Vl. Parl. 2011-12, nr. 1394/2). Het was daarbij duidelijk dat het engagement van de Vlaamse Regering elk jaar in de begroting moet worden geconcretiseerd. De heer Van Malderen zegt dat hij positief staat tegenover elk initiatief dat de realisatie van dat engagement dichterbij brengt.

Ook voor hem is het tot stand komen van een innovatiegedreven economie een absolute voorwaarde voor duurzaamheid en welvaartscreatie. Het is dan ook belangrijk dat de overheid hefbomen kan aanreiken aan de economische actoren om die economische transformatie waar te maken. Het is eveneens belangrijk dat dat kamerbreed door het gehele parlement wordt gedragen en dat over de looptijd van de legislatuur heen, wat ook de volgende coalitie mag zijn.

Voor de heer Van Malderen is het ook niet enkel een kwestie van hoeveel middelen er ter beschikking zijn, maar ook van wat de kennisinstellingen ook effectief kunnen besteden. Wanneer het gaat om toegepast en gericht onderzoek heeft ook het bedrijfsleven een belangrijke inbreng te doen. Hierop heeft de overheid veel minder impact, omdat dat sterk afhankelijk is van de economische conjunctuur, die in grote mate bepalend is voor de investeringen die bedrijven doen. Bovendien worden beslissingen over dergelijke investeringen doorgaans gedaan door hoofdkwartieren die zich ver buiten Vlaanderen bevinden, waarop de Vlaamse overheid zeer weinig impact heeft.

Parallel met dit debat loopt volgens de heer Van Malderen ook het meer algemene debat over de begrotingsnorm, waarbinnen men voor een langere periode de gehele begroting tracht te plannen. Dat is een omvattend kader, waarbij men zich de vraag kan stellen of men daarbinnen nog andere kaders kan creëren, voor het vastleggen van een norm voor

specifieke beleidsdomeinen, zoals dit voorstel van decreet wil doen voor het beleidsdomein Wetenschap en Innovatie. Hij vreest dat daardoor een begroting die aan een strenge begrotingsnorm is gekoppeld geheel onwerkbaar zal worden.

De spreker vreest eveneens dat met een dergelijke decretale verankering van een groeinorm verwachtingen worden gecreëerd, waaraan uiteindelijk toch niet kan worden voldaan, waardoor die norm waarschijnlijk bij de eerste de beste gelegenheid toch zal worden aangepast. Op die manier wordt ook geen stabiel beleid gecreëerd.

De heer *Lode Vereeck* zegt dat hetgeen het voorstel van decreet beoogt volledig duidelijk is. Het gaat expliciet over de rol die de overheid moet spelen in dit verhaal. Die overheid moet een voortrekkersrol spelen en een voorbeeldfunctie hebben. Pas als de overheid het kan waarmaken de 1 percentnorm te behalen, kan men de bedrijfswereld ertoe aanzetten om ook zijn rol te spelen. Zolang het aandeel van de overheid kleiner is dan wat ze procentueel moet behalen, heeft ze niet het morele gewicht om een norm aan het bedrijfsleven op te leggen. De bedrijven doen het overigens op dit ogenblik beter dan de overheid, want die komen op dit ogenblik al tot 75 percent van hun aandeel, terwijl de overheid slechts 62 percent behaalt.

De spreker is voorstander van een decretale verankering van de groeinorm omdat het volgens hem duidelijk is dat het regeerakkoord onvoldoende disciplinerend werkt. Dat regeerakkoord bepaalt dat de 1 percentnorm al in 2014 moet worden bereikt. Die doelstelling is na het aantreden van deze Vlaamse Regering vrij snel overboord gegooid. Dat is inderdaad een kwestie van politieke keuzes. De heer Vereeck stelt dat zijn fractie kiest voor meer investering in Wetenschap en Innovatie maar ook voor een grotere schuldafbouw. Dat betekent inderdaad dat er in andere domeinen gesnoeid moet worden. Waar er dan wel gesnoeid moet worden, daar heeft zijn fractie specifieke ideeën over, net zoals de twee andere oppositiefracties, die het voorstel mede hebben ingediend, ideeën hebben over besparingen in andere domeinen. Het vastleggen van deze norm betekent concreet dat als één van de drie oppositiefracties later tot de regering toetreedt, ze mee zal moeten zoeken naar besparingen om de nodige middelen te vinden, om deze prioritaire doelstelling te kunnen realiseren.

De heer Vereeck merkt ook op dat de minister-president van deze Vlaamse Regering voortdurend verwijst naar ViA en naar Pact 2020. Pact 2020 stelt uitdrukkelijk dat de 1 percentnorm gehaald moet worden in 2020. Het is politiek niet correct van deze meerderheid dat het alleen bij woorden blijft en dat er geen budgettaire inspanning wordt gedaan om die doelstelling waar te maken. De Vlaamse Regering moet volgens het lid nu maar eens duidelijk stellen dat ze die ambitie laat varen, omdat Vlaanderen nu andere ambities heeft, zoals de uitbouw van een eigen Vlaamse sociale bescherming met onder andere de invoering van een kindpremie, Dat zou van meer intellectuele eerlijkheid getuigen, dan voortdurend te schermen met ViA en Pact 2020.

De heer Vereeck legt uit dat het traject dat wordt voorgesteld een lineair traject is, maar dat dat niet wil zeggen dat de stijging van de middelen elk jaar even groot is. Wel is het eindpunt het bereiken van het streefdoel van 1 percent voor O&O in 2020. De inspanningen worden dus gespreid over de jaren.

Over de opmerking van de heer Van Malderen over de begrotingsnorm, zegt de heer Vereeck dat het op dit ogenblik nog helemaal niet duidelijk is welke norm de bevoegde begrotingsminister zal voorstellen. Wordt dat een ‘schuldnorm’, gericht op het geleidelijk afbouwen van de schuld of een ‘uitgavennorm’, geïnspireerd door Europa? Het is voor hem in elk geval evident dat de begroting niet voor honderd percent vooraf mag worden

vastgelegd, met het vastleggen van verankerde normen voor de verschillende beleidsdomeinen. De heer Vereeck wijst er verder op dat er nog zaken budgettair zijn vastgelegd, zoals de jaarlijkse stijging van het Gemeentefonds met 3,5 percent. Voor wat zijn fractie betreft, moet het engagement voor het vastleggen van een budgettaire norm zich beperken tot het domein van Wetenschap en Innovatie. Dat is nodig omdat het een beleidsdomein is dat moeilijk gedisciplineerd kan worden. Het is dan ook nodig de bevoegde minister wat meer macht te geven.

De heer Vereeck verklaart ten slotte dat hij altijd bereid is om tot een kamerbrede consensus te komen over een groeipad naar de 1 percentnorm in 2020. Hij verwacht ter zake dan ook voorstellen van de huidige meerderheid.

Mevrouw *Fientje Moerman* merkt nog op dat voor de berekening van de overheidsbesteding aan O&O in Vlaanderen, de inbreng van diverse overheden wordt samengeteld. Het gaat dus niet alleen om middelen uit de Vlaamse begroting, maar ook om Europese middelen en middelen die nu nog van de federale overheid komen. Zij geeft als voorbeeld van dat laatste de zogenaamde Universitaire Actieprogramma's, die nu nog federaal zijn, maar door het communautair akkoord worden geregionaliseerd. Het is niet gezegd dat de hieraan verbonden middelen ook zullen worden overgedragen. Dat betekent dat er nog meer middelen uit de Vlaamse begroting moeten komen, om tot de beoogde groeinorm te komen.

Mevrouw Moerman stelt verder dat de inhaaloperatie met 65 miljoen euro, bij de begrotingscontrole 2011 er alleen maar voor gezorgd heeft dat de uitgaven terug tot op het peil van twee jaar geleden zijn gekomen. In feite is er dus sindsdien geen groei in het budget meer geweest, en moet ook die opgelopen achterstand nog worden ingehaald.

De heer *Bart Van Malderen* waarschuwt voor het wettelijk vastleggen van begrotingsnormen. Als voorbeeld stelt hij dat als een wetsvoorstel uit een vorige legislatuur, waarin werd bepaald dat de begroting steeds in evenwicht moet zijn, zou zijn aangenomen, de KBC-bank dan failliet zou zijn gegaan, omdat de regering er geen middelen voor zou hebben kunnen vrijmaken.

De spreker zegt dat het vastleggen van het groeiscenario in een decreet een recht doet ontstaan, maar dat recht wordt enkel reëel uitvoerbaar, als er ook de zekerheid is dat de middelen ervoor aanwezig zijn. Dat laatste blijkt erg relatief te zijn, als we zien wat er de voorbije jaren allemaal gebeurd is met de financiële crisis en de budgettaire gevolgen dat die heeft gehad.

De heer Van Malderen merkt op dat het decretaal vastleggen van een groeinorm, binnen dergelijk onzeker begrotingsklimaat, er hoe dan ook voor zal zorgen dat de Vlaamse Regering dan in andere domeinen zal moeten snoeien. Hij vraagt of de drie oppositiepartijen, die het voorstel hebben ingediend ook een gelijklopende visie hebben over in welke beleidsdomeinen er dan wel moet worden bezuinigd om de middelen vrij te maken.

De heer *Lode Vereeck* antwoordt hierop dat een begroting in evenwicht veronderstelt dat men buffers aanlegt om op onverwachte noodzakelijke uitgaven te kunnen inspelen. Bovendien kan de overheid schulden aangaan, die de schuldpositie verzwaren, maar die in feite geen weerslag hebben op de begroting. Tegenover die schulden staan namelijk activa, die een waarborg zijn zolang de schulden niet zijn afbetaald. De pps-constructies zijn daarop gebaseerd: schulden worden aangegaan, die ook de latere generaties nog verder moeten afbetalen, maar tegelijkertijd hebben ze het genot van de hiermee gerealiseerde infrastructuur.

De heer *Filip Watteeuw* zegt dat het precies de sterkte van dit voorstel van decreet is, dat het is ingediend door fracties die sterk verschillende maatschappelijke visies hebben. Het betekent dat er niettegenstaande die verschillen een consensus is over het belang van investeringen in innovatie. Voor wat zijn fractie betreft is dit alles ingegeven door de noodzaak om tot een duurzame groene economie te komen. Zonder een doorgedreven inspanning op het vlak van innovatie, zal die er niet komen.

Volgens dit lid bewijst deze Vlaamse Regering alleen maar lippendienst aan het behalen van de 1 percentnorm. Er wordt voortdurend gezegd dat er inspanningen in die richting zullen worden gedaan, maar in de praktijk blijkt dat die regering de groei in de uitgaven die daarvoor nodig is niet op zich wil nemen. Nu wordt 2020 als perspectief gesteld, wat in de praktijk zal betekenen dat de volgende Vlaamse Regering een zeer zware inspanning zal moeten leveren om de doelstelling in 2020 ook effectief te bereiken.

De heer *Matthias Diependaele* zegt dat niemand van de indieners aangeeft van waar de middelen uiteindelijk zullen moeten komen om dit voorstel van decreet uit te voeren. Uitgaven moeten gecompenseerd worden. In begrotingszaken moet immers met het volledige plaatje rekening worden gehouden.

Dit lid hoopt ook dat de akkoorden over de staatshervorming impliceren dat niet alleen de bevoegdheden, maar ook de middelen naar de regio's worden overgeheveld en dat dat ook zal gelden voor de Universitaire Actieprogramma's.

Over de adviezen van de VRWI zegt de heer Diependaele dat het heel begrijpelijk is dat de VRWI ervoor kiest dat er zoveel mogelijk middelen naar O&O zouden gaan. De VRWI hoeft in zijn adviezen geen rekening te houden met het totaalbeleid en met de gehele begroting. Dat is geen verwijt, want de VRWI is er precies om de belangen van de kennisinstellingen te verdedigen. Maar het parlement moet rekening houden met alle andere parameters, en kan zich dus niet louter en alleen op een dergelijk advies baseren voor het vastleggen van het beleid.

Voor de spreker is het niet enkel belangrijk dat de middelen worden gevonden. De eerste zorg zou moeten zijn dat die middelen ook nog goed en efficiënt worden besteed.

De heer *Robrecht Bothuyne* zegt dat het voorstel van decreet voor hem niet geloofwaardig is. Het gaat uit van een jaarlijkse verhoging van het budget met 170 miljoen euro, alleen al in de loop van deze legislatuur. Het voorstel zou misschien geloofwaardig zijn als in de toelichting al duidelijk zou zijn aangegeven, waar dat geld vandaan moet komen en waar er dus zou moeten worden bezuinigd. Waar moet bijvoorbeeld in de begroting van 2012 worden gesneden om die 170 miljoen euro te vinden?

Hij blijft erbij dat een nieuw Innovatiepact een veel betere hefboom zou zijn voor het bereiken van de 3 percentnorm in 2020. Het komt er immers niet alleen op aan dat de overheid aan zijn 1 percent komt, maar dat ook het bedrijfsleven kan waarmaken voor de overige 2 percent te zorgen. Het is die gezamenlijke inspanning van overheid én bedrijfsleven die moet worden verankerd. En dan niet in een decreet, maar in een Innovatiepact, waarin doelstellingen en afspraken worden vastgelegd.

De heer *Bart Van Malderen* sluit zich aan bij de vraag van de heer Bothuyne aan de indieners. Ze moeten aangeven waar die extra middelen wel moeten worden gevonden. Tegelijkertijd wijst hij er op dat de Vlaamse Regering effectief inspanningen doet om bijkomende middelen te mobiliseren. De 65 miljoen euro extra die in de begrotingscontrole 2011 werd

uitgetrokken voor Wetenschap en Innovatie bewijst dat. Zo zullen er in de komende jaren nog bijkomende inspanningen worden gedaan.

De heer *Lode Vereeck* antwoordt dat als een groeipad decretaal wordt vastgelegd, het afhangt van de keuzes van de op dat ogenblik regerende coalitie, waar dat geld precies vandaan moet komen. Hij stelt dat een rood-groene coalitie daarin andere keuzes zal maken dan bijvoorbeeld een paarse coalitie. Maar keuzes zullen er hoe dan ook moeten worden gemaakt.

De heer *Filip Watteeuw* beaamt dit. Bovendien, zo stelt hij, het engagement van de huidige Vlaamse Regering om de inspanningen verder op te drijven, ook al zijn die onvoldoende, veronderstelt ook keuzes. Wat meer is, doordat de inspanningen van deze Vlaamse Regering onvoldoende zijn, wordt de volgende Vlaamse Regering ertoe verplicht een veel grotere inspanning te doen. Waar zal die dan moeten snijden om die middelen te vinden?

Mevrouw *Fientje Moerman* spreekt ten slotte de bewering van de heer Diependaele tegen dat de VRWI enkel de belangen van de kennisinstellingen zou vertegenwoordigen. Ze wijst er op dat naast de academische wereld, ook de sociale partners (werkgevers én werknemers) in de raad zijn vertegenwoordigd. Die laatste zitten daar precies in om ervoor te zorgen dat de VRWI ook rekening zou houden met de algemene maatschappelijke context.

3. Stemming

De artikelen en het gehele voorstel van decreet worden ten slotte verworpen met 4 stemmen voor en 7 stemmen tegen.

Patricia CEYSENS,
voorzitter

Chris JANSSENS,
verslaggever

Gebruikte afkortingen

bbp	bruto binnenlands product
brp	bruto regionaal product
O&O	onderzoek en ontwikkeling
pps	publiek-private samenwerking
ViA	Vlaanderen in Actie
VRWI	Vlaamse Raad voor Wetenschap en Innovatie